

Ako se torej s telesnim poočitovanjem namerava, da bi vzbudili v otroku notranji vzor, da bi ta vzor podpirali, sledi iz rečenega, da številne podobe nimajo sposobnosti za poočitovanje števil in sicer za tako poočitovanje, kakeršno je šoli potrebno. Telesno poočitovanje mnogokrat v škodo duševne operacije pretiravajo; kakor hitro se ta lahko sama razmota, je ono nepotrebno, da celo oviravno.

Ako pa ne moremo na prvi pogled števil precenjevati iz natornih podob, kakeršnih je n. pr. za 13 dreves, katera v naravi na najvažneje načine eno zraven drugega stojé, toliko, da se med seboj duše, kako se pa to potem godí?

S štenjem. Šteli so že davno, in štejejo še danes. In kateri monograf in njih zastopnik more reči, da ne šteje, kadar se hoče prepričati, koliko jabolk je na kupu, koliko ljudi je skupaj i. t. d.? Pojte tje v šolo najbolj zagriznjenih zastopnikov Grubejeve metode ter opazujte, kako jim išče otrok pozabljen rezultat n. pr. za $5 + 3$. „Pokaži 5 prstov, zdaj pa še 3, preštej, koliko to znese“. To je metoda, na katero se zmerom povračajo, kadar jim imajo otroci pozabljene zneske poiskati. Otroci si ne zapomni raznih številnih podob in onih, v katerih se vidijo števila razstavljena, le štenje izvira iz duševne posebnosti, to čutijo živo. Ali kaj hočejo monografi, kadar nam pokladajo toplo na vest vaje, kakor: „Katero število pride za 5? Med katerima številoma leži 5? i. t. d., če ne, da pridobi otrok jasen razgled v številni vrsti? Če si s tem monografi že ne nasprotujejo, izpovedó se pa, da je gojitev številne vrste torej tudi štenje največje važnosti. Da, če bi se natančneje pretipali, pripoznati bi si morali, da cene raznih števil ne razvemo iz kake podobe, ampak le iz mesta v številni vrsti. Kako pa je potem število poočitovati? Na vsak način s stvarom vrste, kajti le tako vzbujamo notranji vzor, le tako prisilimo duševni proces, na katerega se opira vse računanje. Otroci je pa vaje raznih stvari v najrazličniših skupinah, zato naj se začne poočitovanje s prostimi objekti n. pr. s kockami, palčicami, kamenčki i. t. d., katere ima otroci predstavljati v vrsto. To velja posebno za prostor 1—10, pa tudi za prostor 1—20, torej za prvo šolsko leto. Računila, na katerem se računiki v eni vrsti nahajajo, se je posluževati, ko so otroci že vajeni proste objekte predstavljati v vrsto. Za prostor 1—100 zadostuje zraven novcev, mer, uteži itd računilo za poočitovanje števil popolnoma. (Dalje prih.)

Iz šole za šolo.

Spisje.

Primerjave.

Gozd in travnik.

Razprava.

Kaj je gozd, kaj travnik? Gozd in travnik sta prostora zemlje, na katerih raste rastejo. Kaj raste v gozdu, in kaj na travniku? V gozdu rastejo drevesa in grmovje, na travniku pa trava in zelišča. Kdo je naredil gozde in uredil travnike? Največ gozdov ni naredila človeška roka, a travnike uredili so ljudje. Kje so bolj navadno gozdi in kje travniki? Gozdi so bolj navadno na hribih in brežinah, travnike pa ljudje najraje naredé ondí, kjer je kak studenček blizu, da ga na nje napeljejo, da ga o suši namaka. Kdaj nas razveseljuje gozd, in kdaj travnik? Gozd nam ugaja po leti s hladilno

in zdravo senco, a travnik nas razveseljuje v zgodnji vzpomladi z nežnim zelenjem in z različno pisanimi cveticami; posebno lepo se po njem sliši žuborenje tekočega studenčka. Sestavite te stavke v celoto!

Sestava.

Gozd in travnik sta prostora zemlje, na katerih rastline rastejo. V gozdu rastejo drevesa in grmovje, na travniku pa trava in zelišča. Največ gozdov ni naredila človeška roka, a travnike uredili so ljudje. Gozdi so bolj navadno na hribih in brežinah, travnike pa ljudje najraje naredé ondi, kjer je kak studenček blizu, da ga po travnikih napeljejo, da jih o suši namaka. Gozd nam po leti ugaja s hladilno in zdravo senco; a travnik nas razveseljuje v zgodnji vzpomladi z nežnim zelenjem in z različno pisanimi cveticami; posebno lepo se po njem sliši žuborenje tekočega studenčka. V gozdu je po leti vse polno žival in živalic, a na travniku jih ni manj, največ je hroščev in žuželk. V gozdu letajo in gnjezdijo raznopisane ptice, a na travniku letajo pisani metulji ter se zibljejo na enakih cveticah. V gozdu se vzpomladi razlega prijetno ptičje petje, a po travnikih šumé in brenčé čebele in hrošči. V gozdu odmeva enakomerno petje kukavice, a na travniku cverčí muren po dnevi in še pozno v noč. V gozdu skačejo srne in zajci, po travniku pa razne kobilice. V gozdu se po zimi sliši sekira, s katero drvarji les podirajo, a na travniku zvenči po leti kosa, s katero kosci travo sečejo. Gozd nam daje les za stavbe, orodje in kurjavo, travnik pa nam daje sočno travo in redilno seno za krmo živini. Gozd in travnik kažeta nam božjo vsemogočnost in ljubezen do nas.

Travnik in drevesni list.

Načrt.

Razpeljava studenčka po travniku. Žilice na drevesnem listu. Živali na travniku. Živalice na drevesnem listu. Telesni deli trave. Telesni deli živalic na drevesnem listu. Kaj delajo krave na travniku, in kaj živalice na drevesnem listu? V kaj se izpremeni povžita trava, in v kaj sok drevesnega lista? Kaj nam koristijo krave, in kaj škodujejo listne živalice? Kdo jih pokončuje?

Sestava.

Vsak drevesni list je travnik v mali podobi. Kakor je po sredi dobro urejenega travnika jarek, iz katerega so manjši razpeljani, da ga voda pojí, tako ima tudi drevesni list po sredi veliko reberce ali žilo, iz katere so manjše razpeljane, in po katerih se sok v listne dele razlija. Na travniku se pasejo krave, po drevesnem listu pa vidimo male živalice, ki jim listne uši pravimo. Krave so štirinogate in imajo na glavi rogé. Listne uši pa imajo po šest nog in mesto rogov tipalnice. Krave mulijo na travniku zelišča in travo, uši pa se počasi pomikajo po listu in pijejo sok iz njega. V kravah se izpremeni trava v mleko, kojega rabimo za živež. V ušicah pa se listni sok izpremeni v sladki med, kateri jim na hrbtu iz dveh cevč solzi in mu medena rosa pravimo. To roso mravlje hitreje osledijo, kakor pa človeško okó ušice zapaziti more; one naredé tedaj kmalu celo stezo po deblu drevesa do listov, kjer ušicam slastno roso izpivajo in jo svojim ličinkam v mravljišči donašajo. Krave nam koristijo z mlekom, mesom in s kožo; ušice pa so drevesom škodljive, ker listom sok izpivajo, da se marsikatero drevo posuší. K sreči jih najdejo mali rudeči hrošči „polonice“, ki jih mnogo na meh oderó in ogo-

(Dalje prih.)